

Quatre pactes per la transició ecosocial a Catalunya

La necessitat d'una gran proposta que garanteixi un futur per a tothom

Avui, urgeix una proposta en majúscules, que estigui a l'altura del moment de crisi actual, que sigui creïble i il·lusionant, i que faci viable un futur pel país i la seva gent en un context de crisi ecològica i social creixent. Un projecte polític que ens marqui un camí i un horitzó de conquesta social, i que ha de tenir les següents característiques:

1. **Ha de ser percebut com una millora real per a les vides de les persones.** Ha de ser capaç de combinar la defensa de drets socials, drets de la natura i dret al futur. Per tant, ha d'incorporar propostes que garanteixin vides bones per a tothom i que posin límits a l'activitat ecocida, i també mesures estructurals que mirin al futur.
2. Ha de pensar en **macro**: un programa de transformació d'escala. Allò micro i comunitari és insuficient davant l'onada reaccionària que tenim al davant.
3. S'ha de basar en **com aconseguir les transformacions necessàries a temps** i de forma justa, així com ha de ser a la vegada creïble i factible, ubicat en les realitats territorials i socials d'avui.
4. El centre d'aquest projecte és la reorganització econòmica i la **reconversió (re)productiva** del país que exigeix el nou context social i ecològic.

És fonamental que aquest sigui un projecte compartit per una majoria social, en base una gran conversa de país, que faciliti la generació de les aliances pendents, i que es materialitzi mitjançant l'elaboració de quatre pactes per construir futur.

Aquests pactes son un procés viu de construcció col·lectiva. Han de servir per **generar aliances i construir un procés polític compartit que concreti una transició ecosocial a escala de país.** Es tracta d'impulsar una gran conversa que desencalli debats urgents, amb calma i ferma per transitar punts incòmodes, inseguretats i malestars, i que aconsegueixi cohesionar moviments socials, organitzacions, sindicats i col·lectius al voltant d'un mateix horitzó de canvi.

Aquesta conversa —i els pactes que se'n derivin— s'articularen al voltant dels reptes i conflictes vinculats a les principals especialitzacions productives del país (sistema alimentari, model

energètic, futur del treball i mobilitat), per definir conjuntament la reconversió econòmica i social que necessitem per garantir vides dignes dins els límits del planeta.

Un programa, una agenda d'acció i una ILP

Com a resultats concrets, amb els pactes aspirem a obtenir:

- **un programa de propostes polítiques**, nascudes d'un procés de base, que conformaran un projecte de futur per Catalunya.
- una **agenda d'acció** comuna entre tots els actors implicats (productors, sindicats, moviments socials, ONGs, etc.) per aconseguir certes fites resultants del procés dels pactes.
- **ILP per una transició ecosocial** que reculli les principals propostes dels pactes i que assegni les bases per garantir una transició ecològica justa i democràtica.

Aliances i imaginaris de futur

A part dels resultats concrets exposats, amb aquest procés també aspirem a:

- **Enfortir i/o generar aliances** entre col·lectius, treballadors/es i moviments socials, que poden ser determinants en els conflictes que vindran derivats de les conseqüències de la crisi ecosocial.
- **Generar nous imaginaris de futur** que dibuixin una possibilitat real de sortir d'aquest atzucac i disputin l'actual horitzó nihilista sense cap alternativa política que no sigui la guerra, l'escassetat i l'individualisme.

La gran conversa

El procés que proposen els pactes té tres elements a destacar:

1. **Beurà de tot el coneixement col·lectiu previ**, integrant tots els processos i propostes que s'han realitzat prèviament en cada sector.
2. S'orientarà en torn **els conflictes i tensions no resoltes**, amb la voluntat de desencallar debats.
3. Tindrà lloc en **assemblees** que celebrarem en els territoris on s'expressaran les tensions i conflictes que es volen abordar. Per cada pacte es celebrarà un fòrum final on es recollirà

tot allò discutit a les assemblees i on s'establirà l'estratègia política adequada per fer de les propostes realitats.

4. A qui s'adreça?

Principalment a la **societat organitzada**: moviments socials, col·lectius locals, sindicats i altres organitzacions polítiques. La societat en general també serà convidada a participar en moments puntuals.

El Pacte per la Sobirania Alimentària

L'alimentació és molt més que una necessitat: és un vincle vital amb la terra, les comunitats i la vida. Però el sistema agroalimentari actual, dominat per grans corporacions i basat en l'ús i crema de combustibles fòssils, ha trencat aquest vincle. Ens ha fet dependents d'un model globalitzat que emet grans quantitats de gasos amb efecte d'hivernacle, explota els territoris, empobreix la pagesia i posa en risc la capacitat de garantir una alimentació sana i justa a Catalunya.

El Pacte per a la Sobirania Alimentària neix per revertir aquesta realitat. Davant dècades de polítiques que han desposseït el territori, proposem recuperar el control col·lectiu sobre l'alimentació: què mengem, com es produeix i qui ho decideix. No es tracta només de canviar com produïm aliments, sinó de reconstruir aliances entre el món rural i l'urbà, entre pagesia, treballadores i consumidores, per fer possible un sistema alimentari just, viu i arrelat al territori.

Objectiu

Generar un pacte per la sobirania alimentària que concreti el procés de transformació de l'actual model agroalimentari en el marc d'una transició ecosocial de Catalunya.

Resultats

1. **Programa** amb propostes per la transformació de l'actual sistema agroalimentari consensuat entre un grup d'actors ampli.
2. **Agenda d'acció** comuna per tirar endavant un conjunt d'estratègies polítiques.
3. **Propostes palanca** que integraran la futura **ILP per la transició ecosocial**.

Procés

Fase 1: recerca i preparació

- Creació consell consultiu amb expertes en sobirania alimentaria.
- Identificació del mapa d'actors.
- Recerca i buidatge de les propostes existents per a la transformació del model agroalimentari cap a la sobirania alimentaria.
- Identificació dels principals conflictes i tensions sobre els quals girarà la conversa.
- Document de propostes de partida.

Fase 2: conversa i acció

- Reunions bilaterals
- **Assembles territorials**
 - Objectiu principal: Discutir i validar les propostes relacionades amb el/s conflicte/s en qüestió.
 - Quatre assemblees:
 - **LLEIDA - 29 de novembre**
 - **BAIX LLOBREGAT - 13 de desembre**
 - **CAMP DE TARRAGONA de - 7 de febrer**
 - **VIC - 21 de febrer**
 - *Relatoria per part d'acTe amb els acords i posicions per a cada conflicte.*
 - *Organitzacions reben la relatoria i en un mes han de retornar l'acord, si hi han esmenes a la totalitat, i un comentari explicatiu.*
- **Fòrum del pacte per la sobirania alimentària**
 - Objectius: Presentar el programa i construir col·lectivament una agenda d'acció.
 - Girona – **21 de març.**

Fase 3: implementar la campanya d'acció i mobilització acordada. Amb proposta organitzativa per mantenir el procés viu després del pacte.

Fase 4: Incorporació de les propostes seleccionades a un procés de Iniciativa Legislativa Popular o alguna altra estratègia política legislativa.

Conflictes claus i propostes per abordar-los

Reconversió de la indústria càrnia

Assemblea de Vic, 21 de febrer

Conflicte 6: Els potencials impactes socioeconòmics associats a la reducció de la ramaderia intensiva

El model actual de producció càrnia a Catalunya és incompatible amb els límits del planeta i el benestar ecològic del territori (emissions de GEH altíssimes, contaminació d'aqüífers, ús intensiu d'aigua i energia, importació de cereals cultivats en monocultiu a Amèrica Llatina, etc.).

La necessària contracció d'aquesta indústria ha de fer-se acompanyant els treballadors que es vegin afectades, els propietaris de les explotacions i fins i tot una part de la població.

Context	<p>L'activitat ramadera catalana emet grans quantitats de gasos amb efecte d'hivernacle (3.055,39 milers tones CO2 eq -kt CO2 eq-, l'any 2023 només en fermentació entèrica i en gestió de fems), consumeix enormes quantitats d'aigua, contamina els nostres aqüífers (es calcula que fins al 41% de les masses d'aigua subterrània estan contaminades, principalment per purins) i és plenament dependent de la importació de cereals. El 87 % de la soja produïda mundialment es processa per obtenir oli de soja (inclòs l'ús per a biocombustibles) i farina de soja, utilitzada gairebé íntegrament com a pinso pel bestiar. Per alimentar aquest monocultiu ramader hi dediquem prop del 70% de la producció de cereals i bona part de la superfície de reg. Té sentit mantenir en la seva dimensió actual cultius com l'alfals o les dobles collites de cereal i panís, els més grans consumidors d'aigua i dedicats a l'alimentació animal o a l'exportació a països àrabs?</p> <p>Davant aquest context i tenint en compte la responsabilitat de Catalunya respecte la crisi climàtica, el Parlament de Catalunya va aprovar l'any passat (2025) els Pressupostos de Carboni, concretant una reducció d'emissions pel sector de la ramaderia i l'agricultura en un 25,4% per 2030 respecte l'any base 2005.</p>
---------	---

A més, la ramaderia industrial catalana **concentra, els beneficis del negoci en poques mans** i està organitzada en **grups de pressió**: l'empresa Guissona produeix un 25% dels pollastres i té un 25% dels porcs d'engreix. L'empresa Vall Companys, produeix més carn de pollastre que tota la indústria càrnia de Catalunya i té prop d'un 50% de les truges. **L'any 2023, aquesta empresa va facturar 4.148 M d'euros a Catalunya. Bon Àrea va facturar el mateix any 2.720 Milions d'euros.**

Per últim, **la ramaderia catalana està sobredimensionada, a Catalunya produïm 35 cops més carn de la que hauríem de consumir segons el Departament de Salut, i només un 7% de la carn produïda a Catalunya és consumit dins de Catalunya (exportem el 93%).**

L'any 2023, **vam sacrificar més de 22 milions de porcs: 60.435 porcs al dia** per exportar principalment a Xina, França, Japó, Itàlia.

Per mantenir aquest negoci, a casa nostra hi tenim més de 5.800 explotacions porcines, amb capacitat de 10 milions de porcs. **844 macrogranges** (entesa com un lloc que pot albergar >2.000 porcs d'engreix i >750 truges reproductores) i **10 megamacrogranges** (on es poden concentrar fins a 93.750 porcs junts).

En termes de salut, a l'Estat espanyol es menja 6 vegades més carn que la recomanació màxima de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), 10 vegades més carn vermella de la recomanada i 8 vegades més de la processada.

Tot i les afectacions negatives d'una indústria sobredimensionada, la ramaderia catalana és un dels pilars econòmics del país i comporta el 64% de la producció total agrària de Catalunya (2.742 milions d'euros).

La major part de la producció porcina està integrada en cadenes de producció vertical, fet que connecta una àmplia xarxa de pagesos i

	<p>treballadors que se'n beneficien i que dificulta plantejar models alternatius. Moltes finques han pogut sobreviure gràcies a la seva inserció en aquests sistemes d'integració.</p> <p>Molts pagesos produeixen blat i ordi destinats a l'engreix del bestiar, mentre que ramaders amb porqueres petites i mitjanes venen directament als grans productors. Al voltant d'aquest model s'ha generat tot un conjunt de feines derivades que aporten estabilitat laboral a nombrosos treballadors.</p> <p>Aquest entramat genera una forta sensació de por i incertesa davant la possibilitat de canviar el model productiu. Sovint, la relació estreta entre els grans propietaris i els alcaldes de les zones afectades accentua encara més aquesta percepció, ja que l'oposició als grans terratinents es veu com una opció inviable, atesa la seva connexió directa amb l'administració.</p>
<p>Punts conflictius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Davant de plantejaments de reducció de producció de carn (i consum), els treballadors d'aquest sector podran sentir-se insegurs i donar respostes conservadores. • Encara s'ha de desenvolupar un conjunt d'eines fiscals, legals i estructurals per poder edificar una alternativa agroecològica segura, estable i generadora de guanys similars. • Els empresaris al darrere d'aquestes multinacionals tenen molt poder i la connivència de l'administració, dificultant el tractament de la problemàtica.

	Necessitat	Proposta
6.1	<p>Reduir la cabana ramadera intensiva</p>	<p>Pla de reconversió del sector ramader que impliqui una reducció progressiva d'almenys el 50 % de la ramaderia intensiva abans de 2035.</p> <p>El pla ha d'incloure la substitució de negocis de producció de proteïna animal per producció de proteïnes alternatives, com ara aliments basats en lleguminoses, llavors, carn cultivada i processos de fermentació, entre d'altres.</p>

		Per als llocs de treball que no puguin ser absorbits per la producció de proteïnes alternatives, el pla ha de preveure la creació d'un grup de treball governamental per a la generació de noves oportunitats laborals per a les treballadores del sector ramader.
6.2	Reduir la cabana ramadera intensiva	Moratòria indefinida immediata en l'atorgament d'autoritzacions per a la instal·lació de noves granges intensives i macroescorxadors o ampliacions de les existents.
6.3	Reduir la cabana ramadera i les seves emissions, inspirat en el model d'acord tripartit (govern, productors i ecologistes) danès.	Creació i implementació d'una taxa de carboni i sobre la contaminació ambiental i les emissions de les explotacions ramaderes. Les explotacions ramaderes no pagaran aquestes taxes si redueixen al 60% les emissions i contaminació ambiental actuals (comparació amb mitjana) fins al 2030. A partir del 2030, les granges per sobre dels nivells mitjans d'emissions i contaminació ambiental pagaran al voltant de 40 euros per tona d'emissions (equivalents a CO₂), i 100 euros per tona al 2035, així com una taxa (a establir) per contaminació ambiental local. Els beneficis obtinguts de la taxa es destinaran íntegrament a la reconversió del sector agroramader.
6.4	Augmentar la cabana ramadera extensiva	Impulsar una expansió progressiva i sostinguda de la ramaderia extensiva fins al 2035, com a pilar de la reconversió industrial, amb la voluntat de fer-la esdevenir l'opció majoritària en les dècades

		<p>següents.</p> <p>Implementació integral del Pla Estratègic de la Ramaderia Extensiva a Catalunya 2021-2030. La implementació del pla ha de garantir condicions dignes per a la pastura en matollars i boscos com a eina de prevenció d'incendis, fomentar la ramaderia extensiva a les zones despoblades — especialment de muntanya— amb suport a la nova implantació, reforçar la xarxa d'escorxadors de proximitat, preservar les espècies autòctones, flexibilitzar el marc higiènic-sanitari i administratiu, i promoure la transhumància mitjançant la recuperació de les vies pecuàries.</p>
6.5	Acompanyar la conversió de granges en clau de transició agroecològica	Impulsar cultius i explotacions ramaderes adaptades al context d'emergència climàtica actual. Impulsar un programa d'ajut per a l'adequació de les granges al benestar animal, així com un programa d'ajut a la instal·lació de sistemes de reducció d'emissions i generació d'energia renovable en granges. Establir línies públiques específiques de finançament a la producció de pinso ecològic i a partir de lleguminoses locals.
6.6	Reducció del consum de carn.	Prohibició de la publicitat de la carn en espais públics o visibles des d'un espai públic (marquesines, cartells, etc.).
6.7	Reducció del consum de carn.	Integració de criteris per la reducció del consum de carn en la compra pública: tots els serveis de càtering contractats per actes, jornades o esdeveniments finançats amb diners públics han de presentar la meitat d'àpats d'origen vegetal i de

		proximitat .
6.8	Reducció del consum de carn	<p>Reducció en el consum de proteïna animal. Increment del consum de verdures (el doble) i proteïnes vegetals (el triple de llegums).</p> <p>Pla productiu (veure proposta 6.1) i comunicatiu al respecte. Transformació de la producció a extensiva, i comunicació de les raons darrere aquesta transformació del model. Inversió en campanyes d'informació, debats públics per a promocionar 1) el consum de carn de proximitat que respecti el medi ambient 2) els motius de salut personal i planetària darrere el canvi.</p>

Origen de les propostes polítiques

Aquest document és el fruit col·lectiu d'un llarg recorregut compartit. Recull, destil·la i dona forma a les aportacions de moltes entitats que, al llarg del temps, han treballat incansablement per la sobirania alimentària. Hem ajuntat informes, diagnòstics i propostes per extreure'n les necessitats comunes i, a partir d'aquí, construir plegades unes propostes concretes, amb mirada estratègica i col·lectiva, que donin resposta a les realitats diverses i apunten camins de transformació possibles. Per arribar a aquest resultat, s'ha analitzat la feina d'administracions públiques, persones expertes i les següents entitats, col·lectius i moviments, entre d'altres:

- Agroterritori
- Aigua és Vida
- Amigos de la Tierra
- Aresta, Cooperativa Agroecològica
- Arran de Terra
- Associació de Productores Agroecològiques de Catalunya (APACAT)
- Atmosterra
- Assemblea Pagesa i Ciutadana Metropolitana
- Barcelona Demà
- Consorci de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre (COPATE)
- CREAF
- EAT
- Ecologistes en Acció
- Entretantos
- Food Transitions
- Foro de Transiciones
- Fundació Pagesa de Catalunya
- Greenpeace
- Institute for Sustainable Development and International Relations (IDDRI)
- IAEDEN, Salvem l'Empordà
- IDRA
- Justícia Alimentària
- Oficina Conjunta de l'Alimentació Sostenible
- Porcat
- Rainforest Foundation Norway
- Remenat – Mans a la Terra
- Smart Rural
- Talaia Pagesa
- Terra Pagesa
- Unió de Pagesos
- World Resources Institute (WRI)
- Via Vallès
- Via camperola
- Xarxa de Municipis per l'Agroecologia